

Projectplan “De vier jaargetijden”

Colofon

Projectgroep Ommetje Romeinse Brug

(o.a.v. Vereniging voor Dorpsbelangen Tungelroy)

Ingeschreven KvK: nr. 40176903

Banknummer: 15.15.08.550

Tekst en lay-out: Bert Geelen, Joost Heesakkers en André Smeets

Voor informatie: André Smeets
Kievitspeelweg 34
6005 RL Tungelroy
Tel. 0495-563916
mob. 06 52041193
mail am.smeets@hetnet.nl

datum	03-02-2013
versie	8
status	subsidieaanvraag
auteurs	projectgroep ORB

De Projectgroep

De projectgroep Ommetje Romeinse Brug zet zich in voor behoud en herstel van cultureel en historisch erfgoed in Tungelroy. Tungelroy is een kerkdorp van de Limburgse gemeente Weert en telt zo'n 1000 inwoners.

Eind 2006 heeft de projectgroep het initiatief genomen om, naar aanleiding van bodemvondsten van een houten brug uit de Romeinse tijd, deze brug te reconstrueren als onderdeel van een ommetje rond Tungelroy. Het project Ommetje Romeinse Brug is bekroond met de Limburgse Ommetjesprijs 2007, uitgeschreven door Landschapsbeheer Nederland (IKL Limburg). In 2009 heeft de projectgroep met de reconstructie van de Romeinse Brug de Ym van der Werff-prijs gewonnen. Deze prijs, voor behoud van archeologisch erfgoed, is ingesteld door de Rijksdienst voor het cultureel erfgoed.

Het tweede project dat halverwege 2012 is afgerond is het herstel van een verwaarloosde brandkuil, de Coonekoel.

“De 4 jaargetijden” wordt het derde project van de werkgroep Ommetje Romeinse Brug.

André Smeets

Dré Coolen

Jan Nies

Bert Geelen

Joost Heesakkers

Gerealiseerde projecten

Romeinse brug, voor en na realisatie.

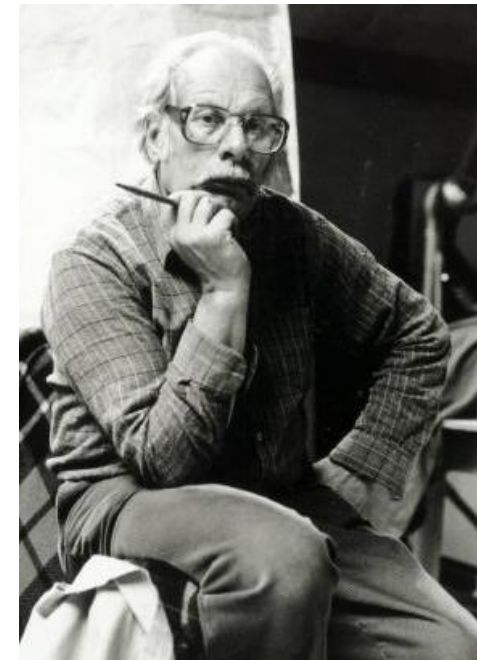
Coonekoel, voor en na realisatie.

Inleiding: de jaargetijden als inspiratiebron

Het dorp Tungalroy is landelijk gelegen en wordt omzoomd door bossen (de Krang en de Tungalroyse Wallen) en door de meanderende Tungalroyse beek. Vroeger was Tungalroy een echt boerendorp. Het volkslied van Tungalroy getuigt daar nog van. In een dergelijke boerengemeenschap is de rol van de seizoenen erg bepalend (zaaien, oogsten, slachten e.d.). Rekening houden met de vier jaargetijden is in een agrarische dorpsgemeenschap van levensbelang. In de stadse cultuur, zoals in het nabijgelegen Weert, is de afwisseling van de seizoenen eerder een commerciële inspiratiebron. Daar weerspiegelen de etalages van de winkels elke keer opnieuw weer het actuele seizoen.

Omdat de seizoenen zoveel invloed op ons wel en wee hebben, zijn ze altijd een dankbaar onderwerp in de kunst. De schilderkunst en de literatuur laten zich volop inspireren door de afwisseling van de seizoenen en de gemoedstoestanden die daarmee (vaak) gepaard gaan. Maar ook de muziek laat zich niet onbetuigd. Het bekendste muziekwerk over dit thema is wellicht “de vier jaargetijden” van Antonio Vivaldi (1678-1741). Het is een cyclus van vier vioolconcerten (1725): La primavera (lente), L'estate (zomer), L'autunno (herfst) en L'inverno (winter).

Maar ook kunstenaars dichtbij hebben zich door de vier jaargetijden laten inspireren. Zo ontwierp de Weerter kunstschilder Jan Tullemans (1924-2011) in 1967 vier panelen van glas-in-lood voor de huishoudschool in Tungalroy, waarin de vier seizoenen op abstracte, expressionistische wijze zijn weergegeven.

Jan Tullemans

Een stukje geschiedenis

In Tungalroy werd in 1892 de eerste Zuid Nederlandse Handkrachtmelkfabriek opgericht. Deze innovatie kwam vooral tot stand door de tomeloze inzet van dorpsbewoners Driek Peerlings (Coone Driekske) en Jean Ament (Hoofd lagere school). Dankzij de groeiende capaciteitsbehoefte en de vooruitgang der techniek werd in 1903, tegenover de handkrachtmelkfabriek, een in gebruik worden genomen. Nadat deze melkfabriek in 1926 buiten bedrijf werd gesteld, door de fusie met de melkfabriek van Stramproy, is het gebouw nog tot 1962 gebruikt door de Coöperatieve Vereniging ter bevordering de Hoenderteelt en eierproductie.

stoomzuivelfabriek

Lagere Huishoud- en Nijverheidsschool

In 1967 werd na het nodige heiwerk, gestart met de bouw van de Lagere Huishoud- en Nijverheidsschool. Op 1 september 1968 werd de school officieel geopend. Veel jonge meiden uit Tungalroy en omgeving leerden op deze school koken, wassen, strijken en andere huishoudelijke vaardigheden.

Via de hoofdingang aan de Dorpsstraatzijde kwam men in een grote hal. Aan weerszijden van de hoofdingang werd de voorgevel gesierd met de glas-in-lood panelen van Jan Tullemans.

Na enkele jaren leegstand werd de school in 1996 gesloopt om plaats te maken voor woningen. De glas-in-loodramen werden ternauwernood onder de slopershamers vandaan gehaald door een oplettende buurman.

Plan herbestemming glas-in-loodramen

De dorpsraad heeft de glas-in-loodramen 15 jaar lang mogen opgeslaan bij de voormalige voorzitter van De Vereniging voor Dorpsbelangen (Jos Mans). Anno 2012 wordt het tijd dat dit prachtige kunstwerk aan de vergetelheid onttrokken wordt.

De werkgroep Ommetje Romeinse Brug gaat, onder auspiciën van de Vereniging Dorpsoverleg Tungelroy, dit project oppakken en een herbestemming geven aan deze prachtige glas-in-loodramen.

Glas-in-loodramen: De Vier Jaargetijden

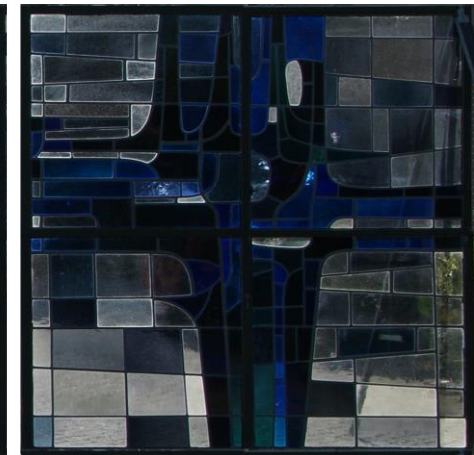
lente

zomer

herfst

winter

Herbestemming glas-in-loodramen

Draagvlak

Tijdens een open dorpsoverleg is behoefte / wens uitgesproken om ons dorpshart te versterken, gezelliger te maken. Met name het pleintje voor de kerk werd genoemd om wat aantrekkelijker te maken. Tijdens de nationale burendag 2012 heeft het pleintje al een opknapbeurt gekregen door café Buitenlust en de Piuszaal (beide panden staan leeg) met vrijwilligers op te knappen en beleefbaar te maken door kunst uit het dorp te exposeren in het café en een kunstwerk te schilderen op de deur van de Piuszaal.

In dit zelfde dorpsoverleg hebben wij als werkgroep ideeën en suggesties gevraagd aan dorpsgenoten om het glas-in-lood kunstwerk een herbestemming te geven. Al die ideeën zijn gewogen aan op de volgende criteria:

1. kunstwerk compleet en origineel behouden;
2. ideaal positioneren ten opzichte van de zon;
3. bijdragen aan versterking van de dorpskern;
4. in relatie tot historische directe omgeving;
5. toegankelijk / beleefbaar voor zo veel mogelijk mensen;
6. onderdeel van het Ommetje Romeinse Brug.

Op deze manier hebben we draagvlak gezocht in de dorpsgemeenschap. Tijdens de uitvoering zullen we daar verder invulling aan geven door mensen uit ons dorp te laten mee werken aan de uitvoering van dit plan zoals we dat ook bij voorgaande projecten hebben gedaan.

Locatie

Op de volgende foto is de locatie afgebeeld waar de ramen in de open lucht een nieuwe bestemming krijgen. Deze locatie voldoet aan bijna alle genoemde criteria. De Vier Jaargetijden zullen hun herbestemming krijgen op de hoek Tungeler Dorpsstraat-Jean Amentstraat. Zowel de straatnaam als het monumentje op deze locatie positioneren Jean Ament als enige oprichter van de melkfabriek. Hierbij is Driek Peerlings als mede-initiatiefnemer en eerste financier nooit genoemd. Deze locatie leent zich bij uitstek om dit historisch gemis te corrigeren. Dit gaan we doen door een nieuw monumentje in combinatie met de glas-in-loodramen te plaatsen ter herinnering aan de vroegere huishoudschool en de melkfabriek.

locatie

Perceel

Het perceel waarop de het kunstwerk gepositioneerd zal worden is eigendom van de

Gemeente Weert. Deze locatie ligt pal tegenover de plek waar vroeger de melkfabriek en later de huishoudschool lagen.

Deze unieke locatie in de dorpskern biedt ruimte voor een ideale positionering van de glas-in-loodramen met het monumentje. Hier heeft het zonlicht een groot deel van de dag vrij spel op de Vier Jaargetijden. Het ochtendlicht (oosten-lente) zal een ander effect geven als het middaglicht (zuiden-zomer). En dit licht zal weer verschillen van het avondlicht van de ondergaande zon (westen-winter).

Uitvoeringsplan

Het complete plan omvat het herinrichten van het plantsoen hoek Jean Amentstraat / Tungeler Dorpsstraat, waarbij het gaat om het:

1. Plaatsen van de vier glas-in-lood panelen
2. Herplaatsen en aanpassen huidige monument
3. Inrichten van de omgeving (grijs en groen)

Glas-in-loodpanelen

Het glas-in-lood zal uit het stalen kozijn gehaald worden, waarna het glas en het lood zorgvuldig en op professionele wijze schoon gemaakt wordt. Een tiental kapotte ruitjes zullen vervangen moeten worden. De ramen zullen in zijn geheel uitgevlakt moeten worden, voordat ze in een nieuwe kozijn worden geplaatst. Het glas-in-lood zal uiteindelijk tussen dubbel slagvast glas worden opgesloten, zodat het weer, maar ook vandalisme, weinig kans krijgen om schade aan te richten.

Deze werkzaamheden gaan we zoveel mogelijk in eigen beheer uitvoeren, ondersteund door vrijwilligers uit het dorp en onder begeleiding van een plaatselijke glazenier, zodat de juiste middelen en technieken gebruikt worden.

Het totale kunstwerk zal herplaatst worden in een fraaie en stabiele constructie.

Om deze werkzaamheden ook financieel te kunnen realiseren zoeken we nog sponsoren.

impressie

Grijs en Groen

In het grijs- en groenplan is rekening gehouden met de verschillende functies:

1. opvangen kleurrijke schaduwen (licht natuursteen);
2. accentueren én integreren monument;
3. toegankelijk en aantrekkelijk maken als plek van ontmoeting.

Monument

Het huidige monument wordt voorzien van een nieuwe tekst en zal worden verplaatst.

huidige monument

Projectpartners

De volgende partners zijn benaderd met de vraag of ze willen samenwerken met de werkgroep Ommetje Romeinse Brug om dit project tot een succes te maken.

1. Dorpsoverleg Tungelroy/Gemeente Weert (aanvraag gehonoreerd)
2. Kern met Pit/Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij (aanvraag gehonoreerd)
3. Dichterbij fonds/Rabobank (aanvraag voor bijdrage lopende)
4. Overige fondsen of donaties

Uitvoering en planning

Actie	Planning
Opstellen projectplan	November 2012 - Januari 2013
Subsidieaanvragen	November 2012 - April 2013
Besprekingen met participanten en sponsors	December 2012 - April 2013
Keuze uit aangedragen ideeën	December 2012 - Januari 2013
Verder uitwerken projectplan (in detail)	Januari 2013
Wijziging gemeentelijk bestemmingsplan	n.v.t.
Vergunningsprocedure	Februari 2013
Restauratie en conservering glas-in-lood	April - Juli 2013
Constructie maken (raamwerk en fundering)	Augustus - Oktober 2013
Start herplaatsing	November 2013
Oplevering herplaatste glas-in-lood ramen	December 2013
Herinrichting omgeving	April-Mei 2014
Opening	Juni 2014

